

ترامپ - اروپا؛ خیلی دور، خیلی نزدیک

ترامپ در سخنرانی ساعات آخرین روز جمعه ایران را بار دیگر مورد هجمه قرار داده و خواستار فشارهای بیشتر بر ایران از جمله اعمال نظارت بر برنامه‌های موشکی و تحریم افزون‌تر سپاه پاسداران شد.

ترامپ در سخنرانی ساعات آخرین روز جمعه ایران را بار دیگر مورد هجمه قرار داده و خواستار فشارهای بیشتر بر ایران از جمله اعمال نظارت بر برنامه‌های موشکی و تحریم افزون‌تر سپاه پاسداران شد.

گرچه مخالفت آمریکا با ترامپ و داخل و خارج از آمریکا بلافاصله و حتی پیش از شروع سخنان ترامپ موج زد، اما باید این نکته ظریف را در نظر گرفت که برجام بدون حمایت آمریکا و تنها با حمایت اروپا نمی‌تواند به طور کامل اجرایی شود. آنچه که در مورد نقش آمریکا در برجام، بدون بی‌اهمیت شمردن این اتفاقات، باید مدنظر قرار داد این است که بخش مهمی از تحریم‌ها و برداشته شدن آنها از جمله تحریم‌های بانکی، و فناوری‌های پیشرفته (های تک) بدون همکاری تک‌تک اعضا بویژه آمریکا قابل حصول نیست و این به دلیل وابستگی مالی، تکنولوژیکی و حتی امنیتی برخی کشورهای امضاکننده برجام به آمریکا می‌باشد. اروپا امروز به لحاظ امنیتی و فناوری وابسته به آمریکاست. زمانی که مقام‌های فرانسوی زمزمه امکان مذاکره با ایران درباره مسائل موشکی را دارند موضوعی که ترامپ به دنبال آن است، در واقع این را باید هشدار در خصوص وابستگی اروپا در تصمیمات مهم سیاسی و راهبردی به آمریکا تلقی کنیم. حتی در صورتی که فردی که در کاخ سفید نشسته استانداردهای یک رئیس‌جمهور پرمطراق آمریکایی یا پرپرستیژ اروپایی را نداشته باشد.

در نهایت ترامپ سخنرانی خود را انجام داد. ایشان معتقدند که بعد از سخنرانی مذکور بسیاری موافقت خود را با اظهاراتش اعلام کردند، اما ظاهراً اگر هم مخالفتی بود، رسانه‌ها مشاهده نکردند، اما ظاهراً اگر هم مخالفتی بود، رسانه‌ها مشاهده نکردند، اما ظاهراً اگر هم مخالفتی بود، رسانه‌ها مشاهده نکردند. مخالفت با اظهارات نسنجیده رئیس‌جمهور آمریکا را می‌توان در دو بعد داخلی و خارجی تقسیم‌بندی کرد.

انزوای بین‌المللی آمریکا

در بعد خارجی، بلافاصله پس از اظهارات ترامپ سه کشور انگیس، فرانسه و آلمان مخالفت خود را با این اظهارات اعلام کردند. این سه کشور علاوه بر این‌ها هم‌پیمانان غربی آمریکا به‌شمار می‌روند، نقش مهمی هم در امضای توافق برجام داشتند. دفتر رئیس‌جمهور فرانسه می‌گوید، امانوئل مکرون در گفت‌وگو تلفنی با حسن روحانی، رئیس‌جمهور ایران به او درباره تعهد فرانسه به توافق هسته‌ای با ایران اطمینان خاطر داده است. مکرون گفته است تصمیم آمریکا برای اعلام عدم پایبندی ایران به برجام به منزله پایان آن نیست و فرانسه و شرکای اروپایی‌اش به تعهدات خود در چارچوب این توافق ادامه خواهند داد.

علاوه بر آن کاخ الیزه اعلام کرد رئیس‌جمهور فرانسه به دعوت حسن روحانی به ایران سفر خواهد کرد. این نخستین سفر رئیس‌جمهور فرانسه به ایران از سال 1979 خواهد بود. بوریس جانسون، وزیر امور خارجه انگلیس نیز با انتشار پیامی در صفحه توئیتر خود نوشت: برجام هنوز زنده است و بریتانیا متعهد به توافق هسته‌ای با ایران است و ما با آمریکا، اروپا و ایران برای حفظ توافق هسته‌ای همکاری می‌کنیم. جک استراو، وزیر خارجه سابق انگلیس و نماینده مجلس این کشور نیز تصمیم ترامپ را مبنی بر عدم تأیید برجام، اقدامی هولناک توصیف کرد و گفت که او به عمد خود را نسبت به واقعیت‌های ایران و تعهداتش به برجام به حماقت زده است.

زیگمار گابریل، وزیر امور خارجه آلمان نیز اعلام کرد، ترامپ مبنی بر این‌ها که می‌خواهد تحریم‌های جدیدی را علیه ایران اعمال کند بشدت مورد انتقاد است و از دید ما این سیگنالی سخت و خطرناک است. آنچه به هیچ عنوان نباید اتفاق بیفتد این است که تنها نشانه امید از بین برود. گابریل همچنین تأکید کرد توافق اتمی غرب با ایران اساس مهمی در این باره است که کره شمالی را متقاعد کنیم از ارتقای تسلیحات هسته‌ای خود انصراف دهد. از بین رفتن این توافق می‌تواند در دنیا به این مسأله منجر شود که دیگران به چنین توافقاتی اعتماد نکنند، بنابراین این خطری فراتر از ایران است. انتقاد اروپایی‌ها از موضع ضد ایرانی ترامپ در حالی است که تحلیلگران

معتقدند اروپا از جسارت لازم برای مقابله با واشنگتن برخوردار نیست. چین و روسیه نیز ضمن حمایت از برجام از آمریکا خواستند به توافق هسته‌ای با ایران پایبند باشد.

اعتراض به یک تصمیم خطرناک

در بعد داخلی نیز ترامپ با مخالفت‌هایی روبه‌رو شد. چاک شومر، دموکرات سرشناسی که هنگام تحلیف ترامپ سخنان بود، در این باره می‌گوید: دموکرات‌های سنا با وزیر دفاع و رئیس ستاد مشترک هم رای هستند. ما اجازه نخواهیم داد توافق ایران از بین برود. این گفته شومر بسیار با معناست. او علنا به اختلافات وزیر دفاع آمریکا با ترامپ اشاره می‌کند.

جان کری وزیر خارجه سابق آمریکا هم که امضاکننده برجام بود با اعلام این که او تمام تلاش خود را برای حفظ برجام به کار خواهد گرفت، اضافه کرد: تصمیم ترامپ خطرناک است، او یک بحران بین‌المللی ایجاد کرده و این منافع امنیت ملی آمریکا و متحدان ما را با خطر مواجه می‌کند. مادلین آلبرایت، وزیر امور خارجه پیشین آمریکا در دوره بیل کلینتون نیز در این باره می‌گوید: تضعیف توافق ایران به امنیت ما آسیب می‌زند. سخنانی ترامپ هیستریک و خطرناک بود.

سناتور بن کاردین، می‌گوید: ترامپ به اعتبار آمریکا و روابط آن توجه ندارد و می‌خواهد با امنیت ملی ما قمار کند. حال نوبت کنگره است که به جهان نشان دهد هر دو حزب حامی پایبندی آمریکا به تعهداتش، از جمله برجام هستند. اندیشکده بروکینگز نیز در این باره می‌نویسد: تأیید نکردن پایبندی ایران به برجام شاید باعث فروپاشی آن نشود، اما می‌تواند اثراتی فاجعه بار داشته باشد.

در اتمسفری این‌گونه است که نیکلاس برنز، معاون سابق وزارت خارجه آمریکا در امور سیاسی که سال‌ها درگیر گفت‌وگوهای هسته‌ای بوده می‌گوید: ترامپ در مخالفت با توافق ایران کاملاً تنهاست. نزدیک‌ترین متحدان ما موافق نیستند.